

Отже, формування soft skills у студентів закладів вищої освіти є важливою складовою професійної підготовки майбутніх фахівців. Це потребує стратегічного підходу, педагогічної підтримки та модернізації змісту освіти відповідно до сучасних соціальних і економічних викликів.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Коваль К. О. Розвиток «soft skills» у студентів – один з важливих чинників працевлаштування. *Вісник ВПІ*, 2015. Вип. 2. С. 162–167.
2. Коваль Н. І. *Освіта і розвиток м'яких навичок: нові виклики сучасності. Освітній простір України*. 2019. № 17. С. 114–120.
3. Литвин А. Інноваційні технології розвитку soft skills у студентів вищої освіти. *Освіта та розвиток*. 2024. № 2. С. 54–60.
4. Мельник Т. П. *Розвиток soft skills у контексті неформальної освіти. Вісник сучасної освіти*. 2023. № 2(10). С. 39–46.
5. Пінчук І. В. *Soft skills як чинник успішності професійної діяльності фахівця. Педагогічний дискурс*. 2022. № 32. С. 78–85.

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка

МЕХЕД Ольга – доктор педагогічних наук,
професор, завідувач кафедри біології та
здоров'я людини Національного
університету «Чернігівський колегіум» імені
Т. Г. Шевченка

ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS НАВИЧОК ПРИ НАВЧАННІ ІНТЕГРОВАНІМ КУРСАМ В НУШ

Сучасна система загальної середньої освіти України перебуває на етапі трансформації відповідно до положень Концепції Нової української школи та Державного стандарту базової середньої освіти [1]. Основною метою освітнього процесу стає формування компетентної, творчої, соціально активної особистості, здатної ефективно діяти в умовах постійних змін. Одним із ключових напрямів реалізації цього підходу є розвиток м'яких навичок (Soft Skills) – комунікаційних, соціальних, емоційно-етичних, організаційних та цифрових умінь, які забезпечують успішну самореалізацію учнів у різних сферах життя. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю пошуку дієвих педагогічних умов і технологій, які сприятимуть цілеспрямованому формуванню Soft Skills у процесі навчання інтегрованим курсам у закладах освіти НУШ. Реалізація цього завдання забезпечить підготовку учнів до життя в сучасному суспільстві, заснованому на комунікації, інноваціях та безперервному навчанні.

Особливої ваги набуває формування таких навичок у процесі навчання інтегрованим курсам, що передбачено модельними навчальними програмами НУШ [2]. Інтегроване навчання сприяє розвитку системного мислення, креативності, вмінню бачити взаємозв'язки між природничими, гуманітарними та соціальними науками, а також формує навички командної роботи та самостійного прийняття рішень.

Також дослідження [6] акцентують увагу на важливості формування навичок цифрової грамотності та безпечної поведінки в інформаційному середовищі, що є невід’ємною складовою сучасних Soft Skills. Сучасні дослідження підтверджують, що впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчальний процес є потужним чинником формування Soft Skills. Зокрема, у працях [3; 4] наголошується на ролі цифрових інструментів у розвитку професійних та загальнокультурних компетентностей, формуванні вміння працювати з інформацією та приймати обґрунтовані рішення. Використання хмарних сервісів, таких як Google Workspace for Education, створює умови для активної самостійної роботи, співпраці та взаємонавчання [5]. Міжнародний досвід [7] свідчить, що ефективне використання новітніх технологій у навчанні підвищує рівень цифрової безпеки, інформаційної культури та критичного мислення здобувачів освіти.

Результати дослідження засвідчують, що навчання інтегрованим курсам у НУШ є ефективним засобом формування Soft Skills, зокрема комунікативних, креативних, критичного мислення та цифрових компетентностей. Застосування сучасних освітніх технологій підвищує мотивацію учнів, сприяє розвитку відповідальності, самостійності та уміння працювати в команді. Формування м’яких навичок потребує системного підходу, що поєднує інтегрований зміст навчання, діяльнісний підхід і цифрові ресурси. Подальші дослідження доцільно спрямувати на розроблення методичних рекомендацій для вчителів щодо цілеспрямованого розвитку Soft Skills у процесі реалізації інтегрованих курсів у закладах освіти НУШ.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Державний стандарт базової середньої освіти. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.20 №898. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP200898.html.
2. Коршевніюк Т.В. Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти. «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795). URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/727549>
3. Мехед Д. Б., Мехед О. Б. Оцінювання навчальних досягнень студентів в умовах дистанційної освіти. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету*. Чернігів : ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка, 2014. Вип. 120. С. 83 - 86.
4. Носко М. О., Дейкун М. П., Мехед О. Б. Роль сучасних технологій у формуванні професійних компетенцій майбутніх фахівців в галузі охорони здоров’я. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка*. Вип. 26 (182). Чернігів : НУЧК, 2024. С. 113-117
5. Третьак О. П., Мехед О. Б., Тюпіна Н. В. Організація самостійної роботи студентів за допомогою хмарної технології збереження інформації (хмара Google). *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. Київ-Вінниця, 2015. №43. С. 14 – 16.
6. Ячна М. Г., Полетай В. М., Мехед О. Б. Особливості навчання безпеки праці під час роботи з інформаційними засобами майбутніх фахівців біологічних та медичних спеціальностей. *Актуальні проблеми та перспективи технологічної і професійної освіти*. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2024. С. 239-241

7. Mekhed O., Mekhed D. The role of modern technologies in forming digital security competences of future healthcare specialists. Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Інтеграція українських наукових досліджень в міжнародний простір: регіональний аспект». Дніпро: «Середняк Т.К.», 2024. С. 474-478

*Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

МАСЛО Яна – студентка 2 курсу другого
(магістерського) рівня вищої освіти,
Комунального закладу «Харківська
гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради

SOFT SKILLS ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

У сучасних умовах реформування освіти, коли на перший план виходить особистісно орієнтований підхід і педагогіка партнерства, постає нове бачення ролі вчителя. Сьогодні педагог – не лише носій знань, а насамперед фасилітатор, наставник, комунікатор і мотиватор. Саме тому поняття *soft skills*, або «м'які навички», стає ключовим елементом професійної компетентності сучасного вчителя.

Українська законодавча база чітко визначає пріоритети розвитку сучасної освіти, серед яких – формування компетентного, мобільного, комунікабельного та креативного педагога. Саме ці характеристики безпосередньо пов'язані з розвитком *soft skills*. Так, у Закон України «Про освіту» визначено, що метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості, формування її життєвих і соціальних компетентностей, здатності до інноваційної діяльності, критичного мислення та ефективної комунікації. Також у законі підкреслюється, що педагогічний працівник повинен постійно підвищувати свій професійний рівень, удосконалювати загальнокультурні, морально-етичні та комунікативні якості. Концепція «Нова українська школа» визначає ключові компетентності, необхідні сучасному педагогу. Серед них – уміння працювати в команді, ефективно комунікувати, приймати рішення, проявляти ініціативність, відповідальність, толерантність і готовність до змін. У Концепції зазначається, що «учитель Нової української школи має стати агентом змін», а отже, володіти розвиненими *soft skills*. Професійний стандарт учителя початкових класів закладу загальної середньої освіти конкретизує перелік професійних компетентностей педагога. Окрім фахових знань, у стандарті підкреслюється значення комунікативних, організаційних, лідерських і емоційно-регулятивних умінь як важливих складових педагогічної діяльності.

Розвиток *soft skills* у майбутніх фахівців різних галузей сьогодні постає як надзвичайно актуальне завдання освіти та закономірна вимога часу, продиктована викликами сучасного глобалізованого світу. Так, О. Пометун, Л. Пироженко розкривають компетентнісний підхід в освіті, підкреслюючи роль комунікативних і соціальних навичок у професійній підготовці вчителя.